

SINH HỌC 12 BÀI 41: DIỄN THỂ SINH THÁI

Trả lời câu hỏi sinh học 12 Bài 41 trong SGK:

Trả lời câu hỏi Sinh 12 Bài 41 trang 182:

Trong ví dụ 2, song song với quá trình biến đổi của quần xã, các điều kiện tự nhiên của môi trường đã thay đổi như thế nào?

Lời giải:

Song song với quá trình biến đổi của quần xã, các điều kiện tự nhiên của môi trường cũng thay đổi tuần tự:

Từ một đầm nước mới xây dựng biến đổi thành đầm nước có nhiều sinh vật sinh sống → Các vùng đất quanh đầm bị xói mòn. Theo thời gian, các chất lắng đọng tích tụ ngày một nhiều xuống đáy đầm, làm cho đáy đầm bị nông dần → Đầm nước nông bị biến đổi thành vùng đất trũng → Vùng đất bằng phẳng, không còn nước.

Trả lời câu hỏi Sinh 12 Bài 41 trang 184:

Hãy điền các giai đoạn của 2 kiểu diễn thể sinh thái, nguyên nhân gây ra diễn thể vào bảng sau:

Lời giải:

Bảng 41. Các giai đoạn của diễn thể sinh thái và nguyên nhân của diễn thể

Kiểu diễn thể	Các giai đoạn của diễn thể			Nguyên nhân của diễn thể
	Giai đoạn khởi đầu (Giai đoạn tiên phong)	Giai đoạn giữa	Giai đoạn cuối (Giai đoạn đỉnh cực)	
Diễn thể nguyên sinh	Khởi đầu từ môi trường chưa có sinh vật. Các sinh vật đầu tiên phát tán tới hình thành nên quần xã tiên phong.	Quần xã sinh vật biến đổi tuần tự, thay thế lẫn nhau.	Hình thành quần xã ổn định tương đối	- Tác động mạnh mẽ của ngoại cảnh - Các loài gây hại - Các loài cạnh tranh
Diễn thể	Khởi đầu ở một môi trường đã	Một quần xã mới	Hình thành quần xã tương đối ổn định	- Tác động

thứ sinh có một quần xã sinh vật sinh sống nhưng đã bị hủy diệt do khai thác quá mức hoặc những thay đổi của tự nhiên. phục hồi từ quần xã bị hủy diệt. Các quần xã biến đổi tuần tự, thay thế lẫn nhau. định. Tuy nhiên trong thực tế thường gặp nhiều quần xã có khả năng phục hồi rất thấp mà hình thành quần xã bị suy thoái.

mạnh ngoạ
quần
- Ho
khai
nguy
con n
- Cạn
gay g
các l
quần

Trả lời câu hỏi Sinh 12 Bài 41 trang 184:

Để khắc phục những biến đổi bất lợi của môi trường, người ta thường sử dụng các biện pháp cải tạo đất, tăng cường chăm sóc cây trồng, phòng trừ sâu bệnh, làm thủy lợi để điều tiết lượng nước,... Em hãy nêu 2 ví dụ về việc thực hiện các biện pháp trên.

Lời giải:

Ví dụ:

- Để tránh việc xây dựng đầm nước nuôi cá lâu ngày sẽ bị xói mòn trở thành vùng đất trũng... người ta thường xuyên đào vét đầm nước đó.
- Sau mỗi vụ thu hoạch nông sản cần bón phân hợp lí, cày xới, khử chua đồng ruộng,... để cải tạo đất sau mỗi vụ.

Giải bài tập sinh học 12 Bài 41 SGK

Bài 1 (trang 185 SGK Sinh học 12):

Thế nào là diễn thế sinh thái?

Lời giải:

Diễn thế sinh thái là quá trình biến đổi tuần tự của quần xã qua các giai đoạn, tương ứng với sự biến đổi của môi trường.

Bài 2 (trang 185 SGK Sinh học 12):

Hãy mô tả quá trình diễn thế của một quần xã sinh vật nào đó xảy ra ở địa phương của em, hoặc ở địa phương khác mà em biết.

Lời giải:

Ví dụ: Diễn thế sinh thái của một khu rừng.

Một khu rừng đang xanh tốt bình thường, bị nhóm người du canh du cư đến tàn phá làm nương rẫy. Một thời gian sau, đất hết màu mỡ, trồng cây không năng suất, họ bỏ đi, để lại khu đất hoang. Sau đó, cỏ mọc dần và hình thành những trảng cỏ, tiếp là sự hình thành những cây bụi và những cây gỗ nhỏ.

Sau một thời gian khá dài, rừng được hồi phục lại xuất hiện những cây gỗ lớn và nhiều tầng cây.

Bài 3 (trang 185 SGK Sinh học 12):

Trong một khu rừng nhiệt đới có các cây gỗ lớn và nhỏ mọc gần nhau. Vào một ngày có gió lớn, một cây to bị đổ ở giữa rừng tạo nên một khoảng trống lớn. Em hãy dự đoán quá trình diễn thế xảy ra trong khoảng trống đó.

Lời giải:

Diễn thế xảy ra trong khoảng trống đó:

* Giai đoạn tiên phong: Các cây cỏ ưa sáng tới sống trong khoảng trống.

* Giai đoạn tiếp theo:

- Cây bụi nhỏ ưa sáng tới sống cùng cây cỏ.

- Cây gỗ nhỏ ưa sáng tới sống cùng cây bụi, các cây cỏ chịu bóng và ưa bóng dần dần vào sống dưới bóng cây gỗ nhỏ và cây bụi.

- Cây cỏ và cây bụi ưa sáng dần dần bị chết do thiếu ánh sáng, thay thế chúng là các cây bụi và cây cỏ ưa bóng.

- Cây gỗ ưa sáng cạnh tranh ánh sáng mạnh mẽ với các cây khác và dần dần thắng thế chiếm phần lớn khoảng trống.

* Giai đoạn cuối: Nhiều tầng cây lấp kín khoảng trống, gồm có tầng cây thân gỗ lớn ưa sáng phía trên cùng, cây gỗ nhỏ và cây bụi chịu bóng ở lưng chừng, các cây bụi nhỏ và cỏ ưa bóng ở phía dưới.

Bài 4 (trang 185 SGK Sinh học 12):

Hoạt động khai thác tài nguyên không hợp lí của con người có thể coi là hoạt động "tự đào huyệt chôn mình" của diễn thế sinh thái được không? Tại sao?

Lời giải:

Hoạt động khai thác tài nguyên không hợp lí của con người có thể coi là hành động "tự đào huyệt chôn mình" của diễn thế sinh thái. Việc làm đó gây ra một loạt các hậu quả:

- Làm biến đổi và dẫn tới mất môi trường sống của nhiều loài sinh vật và giảm đa dạng sinh học.

- Thảm thực vật bị mất dần sẽ dần tới xói mòn đất, biến đổi khí hậu,... và là nguyên nhân của nhiều thiên tai như lụt lội, hạn hán, đất nhiễm mặn,...

- Môi trường mất cân bằng sinh thái, kém ổn định dễ gây ra nhiều bệnh tật cho người và sinh vật,...

Những hậu quả trên sẽ làm cho cuộc sống của con người bị ảnh hưởng nặng nề, không ổn định.

Tuy nhiên, con người khác với sinh vật khác là có thể điều chỉnh các hành động của mình để khai thác tài nguyên hợp lí, bảo vệ môi trường của con người và các sinh vật khác trên Trái Đất. Con người với khả năng khoa học đang ngày càng cải tạo tự nhiên làm cho quần xã sinh vật phong phú hơn. Vì vậy, chúng ta tin tưởng rằng hoạt động khai thác tài nguyên của con người sẽ dần dần hợp lí và môi trường sống trên Trái Đất sẽ được bảo vệ.

Bộ câu hỏi trắc nghiệm

Câu 1: Diễn thế sinh thái là quá trình

- A. biến đổi tuần tự từ quần xã này đến quần xã khác
- B. thay thế liên tục từ quần xã này đến quần xã khác
- C. phát triển của quần xã sinh vật
- D. biến đổi tuần tự của quần xã qua các giai đoạn tương ứng với sự biến đổi của môi trường

Câu 2: Diễn thế sinh thái có thể hiểu là

- A. sự biến đổi cấu trúc quần thể

B. quá trình thay thế quần xã này bằng quần xã khác

C. mở rộng vùng phân bố

D. tăng số lượng quần thể

Câu 3: Từ một rừng lim sau một thời gian biến đổi thành rừng sau sau là diễn thế

A. nguyên sinh

B. thứ sinh

C. liên tục

D. phân hủy

Câu 4: Quá trình hình thành 1 ao cá tự nhiên từ một hồ bom là diễn thế

A. nguyên sinh

B. thứ sinh

C. liên tục

D. phân hủy

Câu 5:

Câu 6:

Câu 7:

Câu 8:

Câu 9:

Câu 10:

Câu 11:

.....▶▶ *Tải trọn bộ câu hỏi trắc nghiệm sinh học 12 bài 41 tại đường link cuối bài...*

Đáp án:

1-D 2-B 3-B 4-A 5-B 6-C

7-C 8-B 9-B 10-D 11-C

Giải thích:

Câu 10:

(1) đúng vì hoạt động mạnh mẽ của loài ưu thế sẽ làm thay đổi điều kiện môi trường sống, từ đó tạo cơ hội cho nhóm loài khác có khả năng cạnh tranh cao hơn trở thành loài ưu thế mới.

(2) sai, do nguyên nhân bên ngoài, nguyên nhân bên trong và do tác động trực tiếp hay gián tiếp của con người.

(3), (4) đúng.

(5) sai, diễn thế sinh thái là sự thay đổi quần xã 1 cách tuần tự.

→ Đáp án **D**.